

Khavara

Khavaran is not Iran's sole mass graveyard; it is the best known of such graveyards.

VOL . 2 NO .6

Organization for the Defense of Political Prisoners of Iran

SPRING 2000

A Life Spent in the shadow of Death

By Monna Kashfi

During the 1970's, Mumia Abu-Jamal was a prominent radio journalist and political activist who hit the airwaves in Philadelphia, Pennsylvania as "the voice of the voiceless".

He had dedicated himself to reporting on issues of police misconduct, abuse of authority, racial discrimination, and unjust education and housing conditions for minorities in Philadelphia. He was especially concerned with championing the causes of the African American community and was a founding member of activist groups in Philadelphia, including the Black Panther Party and Minister of Information. One of his most noteworthy achievements was his exposé of police and State misconduct in the police attack on the MOVE organization, a militant organization, and the subsequent prosecution of MOVE members. At the same time, Abu-Jamal fulfilled his

duties as the president of the Association of Black Journalists in Philadelphia and received several awards and honors for his work, such as the Major Armstrong Award for radio journalism. *Philadelphia Magazine* even named him one of Philadelphia's "people to watch" in 1981.

No one reading this description of Mumia Abu-Jamal would ever imagine that he would end up spending the next two decades on death row. How could this have happened?

On December 9, 1981 Abu-Jamal was shot by a Philadelphia police officer when he intervened in a street incident where the same officer was beating Abu-Jamal's brother. During the confrontation the police officer, Daniel Faulkner, was somehow shot and killed, and several witnesses saw other men run away from the scene. When more officers arrived, they brutally beat Mumia before taking him to the hospital where he came very close to death; he was immediately charged with murder. Abu-Jamal's supporters believe that he was never given a fair chance at justice. He was given an incompetent court-appointed attorney who was later disbarred. When Abu-Jamal tried to represent himself, the judge barred him from most of the proceedings. The

prosecution used eleven preemptory jury challenges to ensure an almost all white jury for the trial. Vital evidence was withheld from the defense, and part of the bullet that had killed the officer, and which the prosecutors claimed came from a .38-caliber gun registered to Abu-Jamal,

Charter
Of
Organization for the Defense of Political Prisoners of Iran
(ODPP)

Preamble

ODPP is a democratic organization that campaigns for the release of all political prisoners regardless of their race, ethnicity, gender, religion, belief and nationality.

Principles and Objectives

Section 1: Principles

- 1.1 NO one should be subjected to torture or execution, under any circumstances.
- 1.2 Every person must be free to choose any ideology or way of thinking, and no one should be imprisoned because of her/ his beliefs or ideas.
- 1.3 Every person must be free to express her/his ideas or opinions without fear of imprisonment or prosecution.
- 1.4 ODPP does not accept any government funding and does not collaborate with any governments, parties, groups and /or individuals who have been involved in the suppression of people.

Section 2: Objectives

- 2.1 To expose the brutality of torture and executions, in order to put an end to these violations of human rights.
- 2.2 To struggle towards the unconditional freedom of all political prisoners.
- 2.3 To expose the arrest, incarceration, torture and execution of political prisoners in the Islamic Republic of Iran.
- 2.4 To expose the terrorist activities of the Islamic Republic of Iran.
- 2.5 To organize an international conference to explore and expose human rights violations in Iranian prisons.

This Tuesday the 22nd day of the 4th month of 1997th year at the city of Toronto, Ontario Canada.

Organization for the Defense of Political Prisoners of Iran
(ODPP)

Mailing Address: P.O.BOX 301, STN"D" Toronto, Ontario M9A 4X3, Canada

Email : odpp@idirect.com

A Life Spent in the shadow of Death

“disappeared” from the police evidence vaults. The police never investigated anyone else, not even the other men who had been at the scene of the shooting. Abu-Jamal’s brother and another key eyewitness were harassed by police and driven out of town. It soon became clear that there was a political motive behind Abu-Jamal’s arrest. Philadelphia officials had never approved of Abu-Jamal’s outspoken opposition to racism and other human rights violations, or of his revolutionary politics. Abu-Jamal had been especially critical of police violence and brutality against the minority communities of Philadelphia; the brutality of the Philadelphia police was so notorious that the US Department of Justice later filed an unprecedented lawsuit against the force. During the trial the Philadelphia police and The Federal Bureau of Investigation (FBI) acknowledged that they had maintained a surveillance on Abu-Jamal since he was sixteen years old. Several hundred pages of reports on Abu-Jamal’s activities were produced, but none of these site anything of a criminal nature. The political motivation of the prosecution was made completely clear when the prosecutor, during his request for the death penalty, read quotations from an interview with Abu-Jamal, which had been published ten years earlier, where he had made comments of a revolutionary nature. Abu-Jamal was convicted of first-degree murder and given the death penalty for the shooting and killing of a white police officer.

It did not take long before there was a public outrage about Abu-Jamal’s conviction. But when people began to question the charges against Abu-Jamal, the police claimed that Abu-Jamal had “confessed” to the crime in the hospital emergency room, and they had simply forgotten to mention it at the time. The written police reports from that evening do not show any records of such a confession and the emergency room doctors have also said that the story is false. Since his conviction, Abu-Jamal has made repeated attempts for a new trial, none of which have been successful. In the recent hearings for a new trial, a witness used against Abu-Jamal in the original proceedings admitted that she had been coerced by police and forced to lie at the first trial. The witness was not allowed to continue and was arrested in the courtroom as she stepped off the witness stand on an old warrant from another state. At other hearings, witnesses have come forward and testified that they saw another man shoot Officer Faulkner and then flee the scene. In October 1998, the Pennsylvania Supreme Court ruled unanimously against

every issue raised by Abu-Jamal’s defense team during his appeal and against a new trial. Abu-Jamal was originally scheduled for execution on August 17, 1995 but due to the overwhelming public support of Abu-Jamal and his legal appeals, that date has been pushed back several times. His most recent execution date was scheduled for December 2, 1999 but after public outcry from around the world, including mass demonstrations at the US Consulate in Toronto where police allegedly targeted certain protestors and made several arrests, District Judge William Yohn Jr. granted Abu-Jamal a stay of execution.

Since the very beginning, Abu-Jamal has had a very large group of supporters who have campaigned for his release. In recent years this support group has turned into an international contingent of celebrities, lawyers, activists, human rights groups and the governments and citizens of many foreign countries. Those questioning Abu-Jamal’s conviction include the European Parliament, the Dutch Parliament, Nelson Mandela, E.L. Doctorow, Whoopi Goldberg, Toni Morrison, Jesse Jackson and Amnesty International. In fact, in 1997, the Honorable Pierre Sane, Secretary General of Amnesty International, stated that “...Amnesty International fears that Mumia Abu Jamal’s original trial may have been contaminated by the deep-rooted racism that appears to taint the application of the death penalty in Pennsylvania.” The same sentiment has been voiced by demonstrators at numerous mass protests and gatherings in cities all around the world.

Being incarcerated has not subdued Abu-Jamal. Among numerous articles and commentaries, he has written two books: *Live From Death Row* and *Death Blossoms*. *Live From Death Row* has been translated into seven languages and has been widely distributed in the United States. A third book, *Race for Justice*, was written about his case by Abu-Jamal’s attorneys and won an award from the American Bookseller’s Association as the best book on Politics for 1996. Abu-Jamal has also continued to win awards and honors. He was awarded an honorary law degree from the New School of Law in San Francisco, California and voted an honorary vice president of the National Lawyer’s Guild, a progressive lawyers Association in American. He was named an honorary citizen of Norrebro (the Central District of Copenhagen, Denmark) as well as the City of Palermo in Italy. In November 1997 Abu-Jamal was even awarded the prestigious Solhvervonden Foundation Award in

Copenhagen, Denmark for his services to humanity as a voice of conscience.

The forty-five year old Mumia Abu-Jamal has spent the last nineteen years on death row, the only political prisoner on death row. He has endured nineteen years of being denied freedom. Prison officials seem to have made it their aim to restrict Abu-Jamal's contact with the outside world. He sits alone in his cell for twenty-three hours a day. He is denied visits with his family, including his three

children and three grandchildren. He was put into punitive detention for writing *Live From Death Row*. Journalists are prohibited from filming or recording interviews with him. Perhaps Abu-Jamal described the situation most accurately when he stated, "They don't just want my death, they want my silence".

Reflections from Death Row

By Monna Kashfi

On January 12, 2000 a press conference was held at the National Press Club in Washington, D.C. to announce the efforts of the *International Committee to Save the Life of Mumia Abu-Jamal* to push for a new and fair trial for Mumia Abu-Jamal. This organization was formed in October of 1999 and has decided to advance Abu-Jamal's case by taking it to the highest level: the President of the United States. Daniel Gluckstein, a member of the group from France, outlined their initiative, "Our aim was to call on the international labor movement, on the trade unions, and on political parties and activists the world over to support an Open Letter to President Clinton with the following message: you, President Clinton, have the power to direct Attorney General Janet Reno to open an investigation into the violation of Mumia Abu-Jamal's civil and constitutional rights - an investigation that would pave the way for a new and fair trial!"

The International Committee to Save the Life of Mumia Abu-Jamal includes members of parliaments and legislative bodies from several countries, union leaders and human rights activists. Following the press conference, the delegation, which included representatives from all of the organization's various member groups, marched to the White House and later to the Justice Department, where they had a one hour meeting with officials at the Justice Department.

At the closing of the press conference, Steve Wiser, Abu-Jamal's close friend and spiritual adviser presented a taped

message from Abu-Jamal. Wiser stood holding a framed picture of Abu-Jamal while the following recorded message was played to the packed room:

Welcome international guests, and other human rights activists here assembled; I welcome you all: Ona Move!

Many are unfamiliar with the reality of death row, for the corporationist press paints a picture of death row as the abode of the worst of the worst, while a truer picture is of those who are the poorest of the poor, or even the weakest of the weak. How so, you ask?

Well, look: of all the kinds of killings that people do, what can be more horrific than murder for hire? In Philadelphia alone, dozens of people have been slain in the streets as local Mafia wars raged over a decade. Which leads to another question: How many Mafia hit men are on Pennsylvania's Death Row? The answer? Zero. Not one.

How can this be, you ask, and the answer is simple. Real Mafia guys are able to afford the best lawyers that money can buy, while the poor schmuck is left with court-appointed lawyers, hardly the best in the craft. So, guess who goes to death row? Death row is the prerogative of the poor. This was shown by a 1992 article in the *Philadelphia*

Inquirer which reported on capital cases, poor people, “represented by ward leaders, ward committeemen, failed politicians, the sons of judges and party leaders, and contributors to the judge’s election campaign.” What emerges is the politics of death, that the well-to-do can afford to escape, and where one’s poverty is the definitive aggravating circumstance.

I have written previously of the Fred Thomas case; of the diabetic grandfather whose witness in his defense was run out of court by cops later convicted in the infamous 39th District corruption scandal; of Jimmy Dennis, whose alibi defense was tossed aside by the courts; innocent men whose

real offense was not being able to afford adequate defense lawyers and I assure you, they are not alone.

Death Row is not just a poor place, but a predominantly Black place, with most from Philadelphia. Again, we see the politics of death; of prosecutors and judges who seek political advancement on the basis of their fierce allegiance to the death penalty. These same actors in the containment system have treated the Batson case as a joke. What the case claims, and what the courts actually do, are two very different things.

Perhaps this group will begin the process of change. I, we, certainly hope so. Thank you! Ona Move!

Get Involved!

Most of Mumia Abu-Jamal’s supporters agree that the main reason Abu-Jamal is still alive almost six years after his original execution date is because of the massive grassroots efforts of the thousands of people around the world who have worked to fight this injustice. These efforts are today more important than ever. Mumia Abu-Jamal has shown the world how one voice can make a tremendous difference and now he needs the world to do the same for him.

For more information on Abu-Jamal’s case, please check out the following websites:

<http://www.mumia.org>

<http://www.walrus.com/~resist/mumia/index.html>

<http://www.freemumia.org>

<http://www.aspenlinx.com/mumia>

<http://www.afrikan.net/>

<http://www.calyx.net/~refuse/>

For details on how you can get involved contact the **Friends of Mumia** at 416-760-2152.

شعری از: اتو رنه کاستیلو Otto Rene Castillo شاعر گواتمالائی

برگردان: بهروز سیمائی

ترازنامه‌ی فردا

روزی می‌آید

که مشتاقان

به بازبینی‌ی زمانه‌ی ما بنشینند

برای آنهایی که هنوز زاده نشده‌اند

اما از پیش معلوم است

چهره‌های بخشنده‌تر از چهره‌های ما خواهند داشت.

ما از این بررسی پیروز بیرون می‌آئیم

ما که بیشترین رنج را تحمل کرده‌ایم

زیرا پیشرو زمان خود بودن

رنج بیشتری را طلب می‌کند.

اما چه زیباست

دوست داشتن جهان

با نگاه آنهایی که هنوز زاده نشده‌اند

و چه با شکوه است

که از پیش

به پیروزی‌ی خود آگاه باشی

در حالی که هنوز

در پیرامون تو

پی نوشته‌ها:

(۱) در قیامت به ما لیوان شکستنی و یا هر وسیله‌ی دیگری که امکان استفاده برای خودکشی می‌توانست داشته باشد داده نمی‌شود. گیره‌ی سر، ساعت، انگشتر، لباس بنددار، قند، وعینک نیز از جمله‌ی این اقلام بودند.

(۲) بچه‌های نشسته در قیامت گاهی دچار لکنت زبان می‌شدند، چرا که برای مدتی طولانی ما از سخن گفتن محروم بودیم و فقط در گلو می‌شد چیزی گفت.

دهان چند روزنامه‌نگار و نویسنده را شاید بتوان بست

اما دهان ملتی را هرگز

خبر این است که رژیم اسلامی ایران از ترس عمق یافتن آگاهی مردم، ۱۲ روزنامه، هفته‌نامه، دوهفته‌نامه و ماهنامه را تعطیل کرده و پس از شمس‌الواعظین اکنون روزنامه نگاری دیگر، اکبر گنجی را به زندان انداخته است. رژیم مدعی است که فلاحیان و پور محمدی شاکی اکبر گنجی هستند و از اینرو او را به زندان انداخته است. اما رژیم پاسخ نمی‌دهد، چرا فلاحیان و پورمحمدی که به لحاظ دست داشتن در قتل هزاران زندانی سیاسی، ملتی از آنها شاکی هستند آزاد می‌گردند؟ پاسخ روشن است.

رژیم، رژیم قاتلان است. از ولی فقیه تا دیگر مسئولان، کارنامه‌ی هرکدام را که باز کنی، یا مستقیم در کشتار زندانیان سیاسی و انسانهای دیگر دست داشته‌اند، و یا بر قتل آنها مهرتأیید زده‌اند.

بی‌جهت نیست که قاتلان اصلی قتل‌های زنجیره‌ای به مردم معرفی نمی‌شوند و پرونده‌ی قتل‌ها، دوران ماستمالی شدن را می‌گذرانند.

رژیم ارتجاعی ایران درمانده از پاسخگویی به خواستهای مردم و ترسان از گسترش آگاهی -انابه مطبوعاتی که در افشای گوشه‌ای از جنایاتش نقش داشته‌اند حمله برده و کوردلانه تصور می‌کند با توقیف آنها و فشار بر نویسندگان مردم را از دستیابی به خواسته‌هایشان باز می‌دارد.

رژیم نمی‌تواند بفهمد مردمی که شاه را باچشم گریان از تخت سلطنت بزیر کشیدند، اینک اراده کرده‌اند که سلطه‌ی شوم ولایت فقیه و رژیم قرون وسطائی را از زندگی خود بردارند. رژیم در این تلاش مذبحخانه گور خود را عمیق‌تر می‌کند و مردم را در عزم خود استوارتر می‌کند.

ما ضمن محکوم کردن دستگیری روزنامه نگاران و نویسندگان و توقیف مطبوعات، از مردم آزاده می‌خواهیم از هر طریقی که می‌توانند نسبت به زندانی کردن روزنامه‌نگاران و نویسندگان و توقیف مطبوعات اعتراض کنند.

سازمان دفاع از زندانیان سیاسی ایران

بیست و هشتم آوریل ۲۰۰۰

در خاوران*

... قبر شماره‌ی ...

کودکی‌اش را به یاد آورد که او را در آغوش می‌گرفت و پستان در دهانش می‌گذاشت تا زندگی را در اندام ظریف او جاری سازد. اینک اما اندام سرد و خاموش او را در آغوش داشت. به یکباره انفجارگونه بغض مادر ترکیب و سکوت سحرگاهی خاوران شکسته شد.

همراهان که گور را عمیق‌تر کنده بودند، به آرامی پیکر نادر را از مادر جدا کرده و در گور جادادند و روی آن را خاک ریختند. بعد با مصالح موجود شفته درست کرده و روی آنرا پوشاندند.

هفته‌ی بعد که مراجعه کردند، تمام گورها را بهم زده بودند و گور نادر هم گم شده بود. با تلاش بسیار و به کمک اثرات شفته، دوباره محل دفن نادر را پیدا کردند و پس از سروسامان دادن به آن با اختفای شیشه‌گلایی زیر خاک آنرا برای شناسائی بعدی نشانه‌گذاری کردند.

* جستجو در خاوران، گزارش واقعی است که توسط مادر یکی از مبارزان روایت شده و سهیلا جیگاره‌ای آنرا تنظیم و برای خاوران ارسال کرده است

مادر شنیده بود که پیکر اعدام شدگان را در عمق کم خاک می‌کنند. بعد هم باران خاک روی جسد را می‌شورد و سگهای ولگرد جنازه‌ها را از زیر خاک بیرون می‌کشند.

مادر تصمیم می‌گیرد جسد فرزندش را از گور بیرون آورد و پس از خاکبرداری و عمیق‌تر کردن گور، او را دوباره به خاک بسپارد.

شبی در اواخر پائیز سال ۶۰، مادر همراه دوتن از اعضای خانواده مقداری آهک، سیمان، آب برمی‌دارند و بیل و کلنگ و چراغ قوه را هم در ماشین می‌گذارند و بسوی خاوران راه می‌افتند. شب از نیمه گذشته وارد خاوران می‌شوند.

محل شماره‌ای را که به او داده بودند می‌کنند. جسدی را بیرون می‌آورند. مادر گوشه‌ای می‌نشیند و با چراغ قوه به چهره‌ی او خیره می‌شود، جسد نادر نیست، او را با احترام مجدداً به خاک می‌سپارند. گور دیگری را می‌شکافند، جسد سرباز جوانی است.

تاریکی خاوران، سکوت وهم‌انگیز گورستان و احتمال حضور جلادان و دستگیری مادر و همراهانش مادر را از جستجوی فرزندش باز نمی‌دارد. سومین قبر را می‌شکافند و جسد را بیرون می‌آورند. مادرکار همراهان را با کنجکاو و دقت دنبال می‌کند. نور چراغ قوه را به چهره‌ی جسد می‌اندازند. خود اوست. همراهان با شتاب خاک را از جسد کنار می‌زنند و پیکر دل‌بند گمشده‌اش را در آغوش مادر قرار می‌دهند. بعد خود به سرعت شروع به گور کردن می‌کنند.

تیری به گردن نادر شلیک کرده و روی آن پنبه‌ای گذاشته‌بودند. یک پا برهنه و دیگری کفش داشت. مادر با دست گرد و غبار از چهره‌ی فرزندش زدود، با بغضی سنگین در گلو، می‌خواست با صدای بلند گریه کند اما نمی‌توانست. بر چهره‌ی فرزند خیره شد.

کردند. به انتهای راهرو که رسیدند دوباره به سر بند برگشتند و این عمل را تکرار کردند تا مطمئن شوند که همه را دیده‌اند. در این بین کسانی را که اشاره کرده بودند برپا کرده و به زیر هشت بردند. در آنجا بعد از پرسیدن چند سؤال مشخص می‌شد که آیا آنها اوین رفتنی هستند یا خیر.

... یکروز از پشت بلندگو اعلام کردند که همه بیایند و داخل راهرو بنشینند. فرد ریشو و لاغر اندامی که قد متوسطی داشت خودش را معرفی کرد و گفت:

- من مسئول سیاسی-عقیدتی سپاه در زنجان هستم ولی به‌خاطر اینکه گفته شده که زندانیان در قزل‌حصار احتیاج بیشتری به من دارند سعی کرده‌ام که بخشی از وقت خودم را برای شما بگذارم. چند روز در هفته بیایم اینجا و با شما مسائل سیاسی گروه‌ها را مورد نقد و بررسی قرار بدهیم.

روز بعد دوباره همان شخص که اسمش موسوی بود به بند ما آمد و از همه زندانیان خواسته شد که در راهرو بنشینند. راهرو خیلی سرد بود و بچه‌ها مجبور بودند هر دفعه که می‌خواستند برای مدت طولانی آنجا بنشینند چندتایی از پتوهای سریازی اطلاق را برای انداختن زیر پایشان با خود ببرند. سخنرانی مسئول سیاسی-عقیدتی اینگونه شروع شد:

امروز می‌خواهم نظریه داروین را برای کمونیست‌ها رد کنم چونکه می‌دانم تعداد زیادی کمونیست در این بند هست.

بعد شروع کرد به توضیح اینکه این نظریه را به چند دلیل قانع کننده رد می‌کند و گفت:

اول اینکه، میمون باباته!

دوم اینکه، اگر آدم میمون بوده پس دمش کو؟!!

سوم اینکه، چرا میمون‌های حالا آدم نمی‌شن؟!!

چهارم اینکه، چهارم نداره!!

همین چند دلیل کافی است برای رد کردن نظریه داروین!

توابعین هم با فرستادن تکبیر دلایل او را تأیید کردند!

شد. بعد از آن جو خفقان در زندان برقرار شده بود و تعداد زیادی قرآن و نهج البلاغه داخل بند آورده بودند. به همه گفته بودند که باید نماز بخوانند. به همین طریق توانسته بودند افراد بیشتری را تواب کرده و ببرانند.

... در قزلحصار پاسدارها و توابین مکانی را درست کرده بودند به اسم گاودانی و ما زندانی‌ها به آن محل می‌گفتیم "قیامت". اطاقی بود که آن را به قسمت‌های کوچک تقسیم کرده بودند. عرض هر قسمت به اندازه‌ی شانه‌های یک نفر بود. افراد را با چشم‌بند می‌گذاشتند داخل این محل دخمه مانند و می‌گفتند همانجا نشسته بمان. زندانیان در آنجا تنها بودند و نه چیزی می‌دیدند و نه حرفی می‌شنیدند. هنگام غذا جیره‌شان را می‌دادند و می‌رفتند و آنها هیچوقت اجازه‌ی برداشتن چشم‌بندهایشان را نداشتند و فقط موقع غذا خوردن می‌توانستند آن را کمی بالاتر ببرند.

توابین شروع به جدا کردن عده‌ای از زندانیان و فرستادن‌شان به "قیامت" کرده بودند. آنها اینبار سعی می‌کردند کسانی را انتخاب کنند که با آوردن کمی فشار بتوانند آنها را منفعل کنند. حاج داوود این کار را در گوهردشت هم انجام داده بود. او بیشتر بسراغ سلول‌های انفرادی دختران می‌رفت تا ببیند آنها در چه وضعیت جسمی و روحی هستند. چند هفته‌ای گذشت و بچه‌هایی را که به گاودانی برده بودند برگرداندند. برخی همچنان بر سر مواضع قبلی خود بودند و بعضی دیگر منفعل شده و در اطاق‌های کوچک جلوی بند جای داده شدند.

برنامه‌های ویدیویی زیاد شده بود به‌طوری که در دو نوبت صبح و بعد از ظهر آنها را پخش می‌کردند. دیگر کسی وقت آزاد برای خودش نداشت و به اجبار باید تمام سخنرانی‌ها را تماشا می‌کردیم بدون اینکه اجازه هیچگونه تنوع و زنگ تفریحی داشته باشیم.

در یکی از همین روزها که دوباره سر وکله لاجوردی پیدا شد و توابین طبق معمول شعار "صلی علی محمد یار امام خوش آمد" را سر دادند. چند دقیقه بعد لاجوردی به مسئول بند گفت به همه بگو بیایند داخل راهرو بنشینند. بعد از اعلام این خبر توابین رفتند تمام گوشه کنارها را نگاه کردند تا مبادا کسی در جایی پنهان شده باشد. یک مرتبه درب بند باز شد و عده زیادی نقابدار وارد شدند و از همان ابتدای راهرو شروع به خیره نگاه کردن به تکتک بچه‌ها

وقت‌ها برای ما آوازی را زمزمه می‌کرد تازه شش ماه بود که عروسی کرده بود. یک روز که از خیابان رد می‌شده می‌بیند که عده‌ای چماق‌دار دارند دختری را که در حال فروش نشریه است را اذیت می‌کنند. با آنها وارد بحث و مشاجره می‌شود و به همین علت دستگیرش می‌کنند. در دادگاه چهار ماه برایش حکم می‌برند و اتهامی که به او می‌زنند شرکت در راهپیمایی سازمان پیکار بوده است. بدون توجه به اینکه او اشاره می‌کرد روز قبل از راهپیمایی دستگیر شده است و چطور می‌توانسته در آنجا حضور داشته باشد!؟

محمدشاه، از اهالی مسجد سلیمان بود و حدود هیجده سال داشت. هم پرونده‌اش که شاهرضا نام داشت تواب شده بود. به او اتهام زده بودند که می‌خواست کمیته را منفجر کند.

درمورد سعید پسندیده شنیده بودم که در جلوی همه زندانیان با کچوئی که رئیس زندان بوده بحث می‌کند و بعد عصبانی می‌شود و کشیده‌های به گوش کچوئی می‌زند. گفته می‌شد پاسدارها به تلافی این عمل او را اعدام کردند.

مهدی بخشایش از بچه‌های اهالی آذربایجان بود که ساکن تهران شده بود. به او گفته بودند که تو شناسائی شدی و گویا از طریق تازه دستگیر شده‌ها لو رفته بود.

امید قریب که به‌خاطر نوشتن تحلیلی از اوضاع سیاسی ایران و دادن آن به دوست خبرنگارش دستگیر شده بود و به زندان افتاده بود.

بقیه رفقا چند نفرشان از بچه‌های تهران و مابقی از بچه‌های تشکیلات معلمان کرج بودند. کرج در مقایسه با تهران شهر کوچکی به شمار می‌رفت ولی اعدامی بسیار داشت. همزمان با تیرباران کردن بچه‌های کرج که با ما به اوین منتقل شدند، دختری از بند زنان به نام زهره شکاری که هوادار پیکار و عضو تشکیلات معلمان کرج بود را پیش از آزادی شناسائی و اعدام می‌کنند. دستگیری زهره گویا به این شکل بوده که او را به همراه تعداد دیگری به جوخه آتش نمایشی می‌فرستند. بعد از تیرباران کردن بقیه خود را به زمین می‌اندازند ولی زهره همچنان سرپا ایستاده بوده بنابراین او را در زندان نگه می‌دارند و بقیه را آزاد می‌کنند.

بعد از بردن ما به اوین از طریق بلندگو در تمام بندها اعلام کرده بودند که بیست نفر از زندانیان را به علت زدن تشکیلات فرستادند اوین و هم‌شان اعدام خواهند

"از اوین تا پاسیلا"

گوشه‌هایی از کتاب آماده به چاپ "از اوین تا پاسیلا" نوشته د. البرز که سرگذشت یک زندانی مبارز در سال‌های ۶۰ تا ۶۶ را شرح می‌دهد.

تیرباران:

بند او را صدا کرد و گفت با کلیه وسایل بیا زیر هشت. همه مات و مبهوت مانده بودیم که باز چه خبر شده؟ توجه همه به زیر هشت بود تا ببینیم با او چکار می‌کنند. مجتبی امید را بیرون برد و ما دیگر او را ندیدیم. امید را مستقیم برگردانده بودند به اوین و اعدامش کرده بودند! در ضمن هشت نفری دیگر هم که در ابتدا جزو گروه بیست‌نفری ما بودند و در برگشت با ما نبودند همگی تیرباران شده بودند! این مسئله غیر قابل تصور و ناباورانه می‌نمود. برخی از آنها حتی حکمشان تمام شده بود و در اصل می‌بایست چندین ماه قبل آزاد می‌شدند.

ناگفته نماند که بچه‌هایی که تیرباران شدند به لحاظ شخصیتی در سطح بالایی بودند و آدم از مصاحبت با آنها بسیار لذت می‌برد. سوای مسائل سیاسی، اعدام شدگان انسان‌های والایی بودند که بهترین‌ها را برای مردم می‌خواستند و به خاطر همین خار چشم زندان‌بان شده بودند. دژخیم چشم دیدن رفقا را نداشت و خیلی زود آنها را از شاخه چید! همی دوستان زندانی و هواداران سازمان‌ها از تیرباران شدگان به‌خاطر انسان دوستی آنها با نیکی و احترام یاد می‌کردند. بعضی از خصوصیات و ویژگی‌های بارز رفقای اعدام شده: متانت، افتادگی، مقاومت و اندیشمندی والای آنها بود. دوستی من با برخی از آنها به لحاظ شخصیتی صورت گرفته بود و آگاهی از خط سیاسی آنها دخالتی در برقراری این پیوند دوستی نداشت. در اینجا گوشه‌ای از خاطراتم از یاران تیرباران شده را آنگونه که در ذهن سپردم بازگو می‌کنم:

سعید جاوید از بچه‌های متولد مازندران بود که فقط شش ماه حکم داشت. چند ماهی بود که حکمش تمام شده بود و از او خواسته بودند که برای آزادیش مصاحبه کند ولی او از انجام این کار خودداری کرد. غلامرضا بهروان که صدای قشنگی داشت و گاهی

.....از محوطه‌ی زندان اوین که خارج شدیم به ما گفتند چشم‌بندهایتان را بردارید. به یکدیگر نگاه می‌کردیم تا مطمئن شویم همگی در آنجا هستیم. متأسفانه از بیست نفری که رفته بودیم تنها دوازده نفرمان بر می‌گشتیم. همه از این بابت ناراحت بودند. یادم می‌آید امید قریب با سر اشاره می‌کرد و سراغ محمدشاه که جوان‌ترین فرد بین ما بود را می‌گرفت. به امید گفتم از او اطلاعی ندارم. داخل مینی‌بوس زیاد نمی‌شد حرف زد. به همدیگر و اطراف نگاه می‌کردیم و در این فکر بودیم که چه به سر بقیه آمده است. مینی بوس وارد اتوبان تهران-کرج شد و بعد هم مسیر حصارک را در پیش گرفت. از کنار کاخ اشرف پهلوی و باغ‌های سیب او گذشتیم تا اینکه به قزل‌حصار رسیدیم. در بیرون زندان چشم بندها را زدیم و مینی‌بوس پس از وارد شدن به محوطه ما را پیاده کرد.

به صف شدیم و بعد به راهروی واحد سه هدایت شدیم. داخل راهرو که می‌رفتیم امید گفت به احتمال زیاد بقیه را اعدام کرده‌اند. پذیرش این مطلب برایم خیلی سخت بود و از طرف دیگر برگشتن به قزل‌حصار نیز برایم ناباورانه می‌نمود. فکر می‌کردم که در اوین همه چیز تمام خواهد شد و ما را خواهند کشت. بعد از بازگشت به قزل‌حصار حاج داوود ما را به مجردی پنج فرستاد.

درب بند باز شد و یکی یکی وارد شدیم. شور و هیجانی در بند به پا شده بود و همه می‌گفتند ارواح آمده‌اند! می‌گفتند این روح شما است که به اینجا آمده و خود شما نیستید! در همان لحظات اول تا چشم مجتبی به امید افتاد زود رفت زیر بند پیش حاج داوود و وقتی برگشت رو کرد به امید و پرسید تو چرا آمدی؟ تو را اشتباهی فرستادند! امید تازه از زیر هشت آمده بود داخل راهرو و بچه‌ها دورش را گرفته بودند و داشتند روبوسی می‌کردند که مسئول

به آنجا آورد می‌باید درجائی دیگر به دنبال آن گشت.

(شما را تا شمال می‌برم مثل یک خانواده که به تعطیلات می‌روند- بچه‌ها را بگذارید بمانند. آنها را به خطر نیندازید. خانه را به گرو نمی‌گذاریم - مادر طلاهایش را می‌فروشد- نجات جان شما بیشتر از این می‌ارزد. (انگار فراموش کرده بودند که روزی گفته‌بودند به دنبال این کارها نروید عاقبت ندارد. حال می‌باید عاقبت را تا آنجا که امکان داشت تغییر داد.

(از پسرم خبر ندارم. دخترم نمی‌دانم کی دستگیر شده است؟ لاقلاً بچه‌هایشان را به ما پس دهید.) اگر صف جوانها از هم می‌پاشید در پشت سر صفوف دیگری تشکیل می‌شد. یک قوای متشکل بی‌سازمان در کنارهم. صدها و هزارها پدر و مادر دیگر. با درد دل و حرفهای مشترک. با شهامتی که اگر زبانی آرام به خود می‌گرفت از بیم جان فرزندان بود و نه خود. غضب آلوده‌تر از آن بودند که هراسی به دل راه دهند.

آنجا که صف‌هایشان از هم جدا می‌شد. صف‌هایی که انتظاری برای دیدار نمی‌کشیدند. صف دیدارهای برای همیشه نامی‌سر. صف جستجوکنندگانی در جائی دیگر. با امید یافتن نشانی بر خاک. اما باز هم در یک صف کنار هم. این بار گستاختر با پاگ‌باختگانی بی‌ترس از دست دادن. با وعده‌هایی برای دیدار یکدیگر. بجای بچه‌هایشان در همان خانه‌ها با یاد آنها در کنار هم قرار می‌گرفتند. این بار اما با تجربه‌های دردناکی که اندیشه‌هایی را در ذهنشان بارور می‌کرد.

و دیگران ماندند و ما با وداعی از سر عجله ترکشان کردیم. دلواپسی‌ها جایشان را به اندوه دادند. غم دوری با امیدی گنگ برای دیداری دوباره. کی؟ کجا؟ چگونه؟ خانه‌ها خالی. بی‌شور جوانی با عکس‌هایی که بر سر طاقچه‌ها جای می‌گرفتند. با انتظاری طولانی برای زنگ تلفن و یا نامه‌ای. با این اندیشه و سؤال دائم که . چرا بر سرمان آمد؟

حالا آنها به آرامی خاموش می‌شوند و بچه‌هایمان بی‌خاطره‌ای از آنها بزرگ می‌شوند بی‌آنکه حتی در قصه‌ای از آنها داستان سپیدمویان شجاع را شنیده باشند و ما در اینجا در غربت در صفی دیگر به تسلیت یکدیگر می‌رویم.

* این نوشته برای اولین بار ، در آرش شماره ی ۶۱ ، با عنوان قهرمانان گمنام، به چاپ رسیده است .

بهر روز سیمائی

گسسته از نامها و یادگارها باران به قطره‌ها

پیداش می‌کند مویه‌ای بلند از میان کلهای

شقایق نگاه زائر را از جاده برمی‌گرداند به

گورها که نیستند.

گل

صبح را شکفته در رنگ

آسمان شهریور

کبوتران چاهی

مادر!

آتش را روشن بگذار

بوی یاسهای سفید

بیکرانه می‌ریزد

«از مجموعه‌ی سکوت حرف را مکث می‌کند»

قهرمانان بی مدال و نشان *

ناهید کشاورز

کسی هوس دیدارشان در این ساعت نکند.

خانه‌ها امنیت از دست رفته‌ای بودند که ناامنی آنها را نمی‌شد به جایی شکایت برد. ناامنی که می‌باید پاسداری می‌شد. بعد هم کتابهای تازه بود و مثنی کاعذ که در همه‌جا پراکنده بودند و بحث‌های با سماجتی که می‌باید با آنها قانع می‌شدی یا لاقل به آن تظاهر می‌کردی مثل همه‌ی وقتهایی که تفاوت را به حساب اختلاف دو نسل نو و کهنه نمی‌گذاری.

این خانه‌ها چندی بعد در مقام پناهگاهی برای فرزندان قرار گرفتند. پس می‌باید امنیت را این بار از نوعی دیگر به آنها باز گرداند. این بار نه درها که روزنه‌ها هم بسته‌شد. نفس‌ها هم در آنجا از سر احتیاط کشیده می‌شد. پرنده‌های طوفان زده هراسان به آشیانه باز گشته بودند. حتی آنها که خود خانواده‌ای داشتند و خانهای، دوباره بازگشتند و این بار نه به تنهایی.

(کتابهایت را آنجا بگذار میان کتابهای نهج‌البلاغه و ناسخ‌التواریخ و حافظ و سعدی. می‌گویم کتابهای من هستند. اعلامیه‌هایت را میان قرآن پنهان کن. به کتاب خدا کسی شک نمی‌کند. آن کاغذها را من از خانه بیرون می‌برم. زیر چادرنمازم. آنها را موقع نماز صبح در جوی آب خیابان میریزم.)

و در تمام این ماهها و هفته‌ها و روزها و لحظه‌ها کسی اضطراب آنها را جدی نگرفت. کسی در غمشان نبود. آنها میان هزار مسئله گم شده بودند. اما آنها با مهارت دلشوره‌هایشان را در خیابانها، صفاها و دیدارها و حتی از خود ما پنهان می‌کردند. در درون آدمهایی که محافظه‌کار می‌خواندیشان شعله‌ای از شجاعت سر برآورده بود و زیانه می‌کشید. آنها اگرچه فرزندان با آرمانهای متفاوت داشتند اما همگی در پیوندی مشترک بر این نکته که هرکس زندگی فرزندانم را به خطر اندازد دشمن است، متحد بودند.

همه‌ی پنهان‌کاریها و همه‌ی احتیاطها هم نتوانست خانه‌ها را از خطر دور بدارد. بلا از آسمان فرود آمد. می‌باید از آنجا دور شد. آشیانه‌ی ناامن. اگر امنیت را نمی‌شد

به ناگهان اتفاق می‌افتد. به آرامی خاموش می‌شوند. بی‌آنکه ما فرصت کرده‌باشیم جای زخم‌هایی را که بردلشان گذاشتیم التیام بخشیم. بدون امکانی برای توضیح و گفتگو. بی‌آنکه فرصتی باشد برای قدردانی از آنها و یا شرایطی که لاقل سالهای آخر را آرامشی یابند. پدر و مادرهایمان را می‌گویم. قهرمانان بی مدال و نشان و افتخار. قهرمانانی که نه آرمانی انقلابی در سر داشتند و نه سودای آن را و قبل از آنکه خود بدانند چگونه و چرا به ناگاه در مرکز تندباد حوادث قرار گرفتند. آنها حتی نمی‌توانستند در خانه‌هایشان را هم بر هجوم آن ببندند. طوفان در درون چهاردیواری خانه و در فضای تنگ اتاقها در گرفته بود. آنها نه در فکر تغییر جهان بودند و نه اندیشه‌شان در همگرایی با گروهی دیگر قرار می‌گرفت. شور نسل جوانشان آنها را نه به هیجان که به لرزه می‌انداخت. هرچند که نزدیکی روانی و عاطفی آنها را به نوعی در کنار فرزندانشان قرار می‌داد. اما همچنان دل نگران با چشمهای مضطربشان همه‌ی وقایع را پی می‌گرفتند. آنها همانطور که با دلشوره حرفهای بچه‌هایشان را گوش می‌دادند و گاه از سر ترس به آنها می‌تاختند. در آرزوی معجزه‌ای بودند تا بچه‌هایی را که به سرعت از آنها دور می‌شدند به نزدشان بازگرداند. انگار تمام وقایع جهان در خانه‌ی آنها روی می‌داد و برای هر تغییری در خانه، می‌باید جهانی را تغییر می‌دادند.

خانه‌ها نه جای حرفها و نقل‌های خانوادگی که هر کدام به تنهایی مرکز بحث‌های سیاسی و محل رفت و آمد غریبه‌هایی بودند که به نظم در گروههای کوچک در آنجا گرد می‌آمدند و ساعتها حرف می‌زدند. با دسته‌های کاغذ می‌آمدند و ساعتها حرف می‌زدند و پراکنده می‌رفتند. با تیپها و قیافه‌ها و سن‌های متفاوت و اندیشه‌هایی که در قالب‌های معین هم‌شکل شده بودند. در برخوردی اتفاقی با صاحبان اصلی خانه سلامی از سر شتاب می‌دادند و میزبان سینی چای را از لای دری که به عجله گشوده می‌شد به درون اتاق می‌سراند و بعد دلواپسی نگاه کنجکاو همسایه می‌ماند بر جانش و مشغول کردن خود در خانه به کارهایی، با گوشه چشمی دائم به ساعت که کاش زودتر بروند. با مروری در ذهن از دید و باز دیدهای متداول و آرزوی اینکه

می‌دهند که بعضا آزاردهنده نیز هستند.

خاوران - به عنوان آخرین سؤال ممکن است یکی از برجسته‌ترین خاطره‌ی خود را از قیامت توضیح دهید؟

فروغ - حاجی داود رحمانی همیشه می‌گفت که بعد از شش ماه ماندن توی قیامت اگر کسی توبه نکند جایش زندان گوهر دشت است و سپس سینه‌ی دیوار. اگر چه شرایط قیامت واقعا دردناک بود، اما به لحاظ فکری خودم را برای ماندن و مقاومت در آنجا و عواقب آن نیز آماده کرده بودم. ۱۶ تیرماه ۶۳ بود که دستی به شانهم خورد و نجواکنان گفت که بلند شو. گفتم مقصد کجاست؟ پاسدار زن گفت نمی‌دانم. با خودم گفتم که دو روز مانده که ۶ ماه تمام شود، شاید مقصد گوهر دشت است و بقول حاجی بعدش سینه‌ی دیوار. مرا به زیر هشت منتقل کردند و گفتند چشم‌بندت را بردار. حاجی را کنار یک پاسدار دیگر مشاهده کردم. مرد پاسدار از من اسم را پرسید که بواسطه‌ی لکنت زبان (۲) من بدرستی اسم مرا نفهمید. مرد پاسدار مسخره‌کنان گفت «تو که نمی‌تونی حرف بزنی چگونه شورشی شدی؟» گفتم من شش ماه است که با کسی حرف نزدیم. این بسیار طبیعی است. زمانیکه حرف می‌زدیم، صدای خودم برایم عجیب می‌نمود. لکنت زبان داشتم و بعضا صدای کلمه نیمه تمام میماند.

بالاخره مرابه درون حیاط زندان هدایت کردند. نور خورشید برایم بسیار دلپذیر بود. بعد از شش ماه هوای تازه استنشاق می‌کردم. گرمای خورشید برای لحظاتی مرا غرق در شادی کرد.

دریافتم که از تبعید برمیگردم. دو اتوبوس زندانی زن آنطرفتر آماده‌ی حرکت بود. من بدرون یک پیکان شخصی که دو پاسدار مسلح و یک زن پاسدار سرنشین آن بودند هدایت شدم.

ماشین براه افتاد. لحظات دلپذیری بود. اگرچه هوا داشت تاریک می‌شد اما میشد مردم را دید، هوای تازه را می‌شد حس کرد و آزادی از قیامت را.

روزی دهها بار تصمیم می‌گرفتم که از آنجا بلند شوم و شرایط حاج داود را بپذیرم. اما وقتیکه به آن خوب فکر می‌کردم که باید به خواسته‌های حاجی به عنوان سمبل جنایت جمهوری اسلامی گردن نهم تصمیم به ماندن و مقاومت می‌گرفتم. در یک کلام من حدود دو ماه اول را در یک تناقص شدید با خود در کلنجار بودم. روزی دهها بار از زیر چشم بندم و بطور آرام گریه می‌کردم. چشم‌بند، چشم درد، درد پشت و کمر و زانو بخاطر نشستن ممتد چهارزانو، درد معده و دیگر مریضیها (هیچ وقت قرص مسکن داده نمی‌شد) از عواملی بودند که قابل تحمل نبودند.

صدای قرآن رادیو بشدت آزاردهنده بود. به اضافه شکنجه‌ی جسمی، روحی و روانی که بطور روتین و روزانه توسط حاج داود رحمانی اعمال می‌شد. نه قادر به تحمل آن شرایط بودم و نه از نظر ایدئولوژیکی می‌توانستم به خواسته‌های حاجی تمکین کنم. خلاصه اینکه بعد از گذشت حدود دو ماه از نظر فکری با خودم تسویه حساب نمودم. به این معنی تصمیم به ماندن و مقاومت گرفتم و برای گریز از تحمل آن دردها می‌بایست به اوضاع فکریم سروسامان میدادم. بنابراین تصمیم به داشتن یک برنامه‌ی فکری گرفتم. تنها چیزی که نمی‌توانستند امکان آن را از ما بگیرند. فکرکردن بود. برای خودم یک برنامه‌ی فکری تنظیم کردم. مرور کتابهایی که قبلا خوانده بودم، بیادآوردن شخصیت‌های اصلی کتاب، مرور خاطرات کوه رفتن با دوستانم، خاطرات روزهای خوش و با صفای با خانواده بودن، مرور خاطرات دوران زیبایی که با دانش‌آموزان خردسالم جهت گردش علمی به کوه می‌زدیم، مرور تجربیات گذشته و مشخصا تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های زندانیان برخاسته از قیامت که از طریق بلندگوهای مداربسته برای ما پخش می‌شد، همه نکاتی بودند برای تحمل شرایط قیامت.

خاوران - تأثیر قیامت روی افرادی که دچار آن شدند پس از رهایی از زندان چگونه بود؟ آیا وجه مشترکی بین آنها دیده می‌شود، یا در مورد افراد مختلف تأثیرات آن نیز متفاوت است؟

فروغ - بنظر من شکنجه یعنی شکنجه، یعنی شرایطی مافوق تحمل انسان، یعنی فشار و شرایطی غیر متعارف که بالاخره تأثیرات مخرب آن چه از نظر فیزیکی و چه از نظر روحی و روانی سالهای سال می‌تواند روی جسم و روان شخص زندانی بماند و میماند. در یک کلام شرایط زندان و شکنجه نه تنها فراموش‌شدنی نیست بلکه اصلا بخشی از حافظه‌ی زندانی را تشکیل

دیاره ی چوبی

زندان

نمای سالن از بالا

دردناک انسانهایی از درد پشت و کمر و یا بخاطر نشستن بصورت چهارزانو در عذاب بودند. در دل آن سکوت طاقتفرسا انسانهایی بخاطر داشتن چشم‌بند، به چشم، ندیدن انسانی، مصاحبتی، و بی‌حرکی در رنج بودند. در دل آن سکوت انسانهایی بناگاه زیر رگبار مشت و لگد حاج داود قرار می‌گرفتند. در دل آن سکوت، صدای ضربات شلاق و فریاد یک زندانی تنها صدایی بود که مرا از دنیای تاریک و رنج خود بیرون می‌آورد. دچار تشنج می‌شدم و گاه از سر ناتوانی اشک می‌ریختم.

در دل آن سکوت سنگین بناگاه صدای چندان‌آور رادیو بلند می‌شد که سوهان روح زندانیان می‌شد. در دل آن سکوت دردناک می‌شد صدای بال حشرات را شنید. در دل آن سکوت طاقتفرسا بناگاه زیر باران مشت و لگد حاج داود رحمانی قرار می‌گرفتم چرا که شب قبل و آنهم توی خواب چشم‌بندم اندکی بکنار رفته بود و نگهبان مزدور پنداشته بود که عمدا چشم‌بندم را کنار زده بودم. و در آن سکوت ممتد و جانفرسا، بناگاه گفته میشد « حاجی وارد می‌شود چادرهاتون رو مرتب کنید.

خاوران - در طول مدتی که قیامت بر پا بود چند نفر بطور تقریب در آنجا بسر بردند؟

فروغ - از آمار دقیق آن خبر ندارم، چرا که سه یا چهار بخش بود که بقراری در هر بخش یا سالن حدود ۵۰ زندانی سیاسی در تابوتها نشسته بودند (۲)

خاوران - چند درصد از زندانیانی که به قیامت برده شدند تا روزهای آخر مقاومت کردند؟

فروغ - شاید ۱۰ درصد، چرا که حدود ۲۰ زندانی سیاسی از جریانات مختلف تا روزهای آخر یعنی ۱۸ تیرماه ۶۳ نشسته در قیامت ماندند و مقاومت کردند.

خاوران - مقاومت افراد در قیامت به چه عواملی بستگی داشت؟

فروغ - برای این سوال پاسخ روشن و صریحی نمی‌توانم داشته باشم، چراکه راه و روش انسانها برای دست و پنجه نرم‌کردن با مشکلات زندگی طبعاً متفاوت است.

صادقانه باید بگویم که تحمل شرایط قیامت آسان نبود. من دوماه اول را در قیامت با خود کلنجار می‌رفتم.

کردم بدان اشاره کنم اینست که قبل از اینکه در قیامت قرار بگیرم حدود سه روز در زیر هشت واحد سه و واحد یک بودم. در زیر هشت زندانی با چشم‌بند، ایستاده روبه دیوار (بدون تکیه دادن به چیزی) و برای ساعتهای متمادی. بعد از گذشت سه روز مرا به جای دیگری منتقل کردند و آنجا بناگاه زیر رگبار کابل بر روی سر و صورتم قرار گرفتم که این توام بود با فحش و ناسزای حاج داود رحمانی. بعد از این همه شکنجه به وسیله دو نفر به تابوتها و یا قیامت منتقل شدم.

خاوران - آیا در قیامت امکان دراز کشیدن بود، یا هرکس باید می‌نشست؟

فروغ - در قیامت هم امکان درازکشیدن و هم نشستن بود اما وقت آن به انتخاب ما نبود. بالاچار هر روز ساعت ۷ صبح بیدار می‌شدیم و تقریباً ۱۸ ساعت را چهارزانو نشسته و ساعت ۱۱ شب میتوانستیم دراز بکشیم. در قیامت هیچ کس نمی‌توانست بدون چشم‌بند باشد، تمام مدت ۶ ماهی که در قیامت نشسته بودم چشم‌بند بر چشم داشتم. تنها و تنها در شبانه‌روز فقط سه‌بار و آنهم وقت دستشویی و زمانیکه به درون دستشویی هدایت شده بودیم میشد چشم‌بند را برداشت. این به این معنی است که ما جمعا در طول ۲۴ ساعت تنها ۱۰ دقیقه چشم‌بند بر چشم نداشتیم! در یک کلام تا زمانیکه زندانی در قیامت میماند و مقاومت میکرد، چشم‌بند داشت. ضمناً بخاطر وجود چشم‌بند بر روی چشم بطور مداوم، بسیاری از بچه‌های قیامت دچار چشم‌درد شده بودند.

خود من بعدها پس از بودن شش ماه در قیامت وقتیکه خود را در آینه دیدم از دیدن اینکه مردمک چشمم کوچکتر شده بود، وحشت کردم. در نتیجه‌ی چشم‌بند مداوم بسیاری از بچه‌های قیامت دچار عفونت چشم، تغییر جهت رویش مژه به درون چشم و در نهایت به رویش مو در درون چشم مبتلا شدند در همین رابطه یکی از دوستان بعد از آزادی مجبور به عمل جراحی چشم شد.

خاوران - در طول روز که زندانی در قیامت به سر می‌برد، محیط اطرافش ساکت بود، و یا با پخش قرآن و صداهای دیگر سوهان روح برای زندانیان ایجاد می‌کردند؟

فروغ - در قیامت بیشتر اوقات سکوتی ممتد و طاقتفرسا حاکم بود. در دل آن سکوت طاقت فرسا و

می‌شد بیدار میشدیم. اگرچه ساعت بیداریاش حدود ساعت ۷ صبح بود. آنجا حق انتخاب نبود. برایشان مهم نبود که آیا کسی با شنیدن صدای قرآن آنهم بمدت ۲ ساعت راحت است یا برایش شکنجه‌ی روحی است. ساعت ۷ صبح به ما گفته می‌شد «بلندشید و چشم‌بند و چادرتون را مرتب کنید»، سپس یک تکه نان و پنیر ساندویچ شده و یک استکان پلاستیکی (۱) چای شیرین جلو ما گذاشته می‌شد که باید با چشم‌بند خورده می‌شد. بعد از صبحانه وقت دست‌شویی بود که یکنفر یکنفر دست ما گرفته می‌شد و بدرون دست‌شویی هدایت می‌شدیم. بعد از دست‌شویی نشستن ممتد بود و سکوت و تاریکی. بدون مصاحبت با کسی. نه ملاقات با خانواده و هواخوری و نه دیدن جایی یا کسی. چشم‌بند بود و سیاهی.

اطراف ظهر وقت غذا دوباره غذا جلو ما گذاشته می‌شد و گفته می‌شد «قاشق به بشقاب نباید بخورد» ایجاد صدا از طریق خوردن قاشق به بشقاب (حتی اتفاقی) مساوی بود با کتک روزانه‌ی حاج‌داود رحمانی. چراکه ایجاد هر گونه صدائی از قبیل سرفه و یا خوردن قاشق به بشقاب به معنی روحیه دادن به زندانی‌های دیگر بود و جرم داشت.

بعد از غذا دوباره سکوت حاکم می‌شد. طرفهای غروب دوباره از رادیو قرآن پخش می‌شد. بعضی روزها از طریق میکروفون مصاحبه زندانیان را برای ما پخش می‌کردند.

نزدیک غروب شام جلو ما می‌گذاشتند. و بعد دست‌شویی. حدود ساعت ۱۱ شب به ما گفته می‌شد «چشم‌بندتون رو محکم کنید و بخوابید».

بالارفتن چشم‌بند حتی هنگام خواب جرم بود و مساوی بود با کتک روزانه‌ی حاج‌داود رحمانی.

ناگفته نماند که روزانه حد اقل یکبار حاجی به سالن وارد می‌شد و از پاسدار شیفت گزارش می‌خواست. بنابراین زندانیان متخلف در تابوت زیر باران مشیت و لگد حاجی داود قرار می‌گرفتند و یا اینکه زندانی به زیر هشت واحد یک برده می‌شد و دو سه شبانه روز سرپا می‌ایستاد. بعضی اوقات حاج‌داود بدون هیچ گونه سرو صدائی وارد سالن می‌شد و در شرایطی که زندانی نشسته در تابوت هیچ‌گونه تصویر و آمادگی ذهنی از اینکه دقایقی دیگر زیر باران مشیت و لگد حاجی قرار می‌گیرد نداشت. بناگاه زیر ضربات مشیت و لگد و ناسزا قرار می‌گرفت ضمناً موضوعی که فراموش

اهداف خود دست یابند. چرا که بیشتر زندانیان نشسته در قیامت حاضر به پذیرفتن مصاحبه، و به دیگر شرایط حاج‌داود رحمانی برای خروج از قیامت گردن نهادند. تعدادی روانی شدند، تعدادی دست به خودکشی زدند و متأسفانه تعداد زیادی از زندانیان سیاسی که حتی قیامت را تجربه نکردند. مسائل گذشته و زندانشان از طریق تعدادی لو رفت و در نتیجه مجبور به مصاحبه و اقرار مسائل خود شدند و این یک پیروزی برای حاج‌داود در آن مقطع بشمار می‌رفت.

خاوران - آیا قیامت یک طرح سراسری در همه‌ی زندانهای رژیم بود و یا در یک زندان به اجرا درآمد؟

فروغ - دقیقاً خبر ندارم که شرایط قیامت در دیگر زندانهای شهرهای ایران عملی گشته یا نه. اما از نگاهی دیگر میشود گفت که قیامت یک طرح سراسری بود چرا که زندان قزل‌حصار کرج در مقطع ۶۲-۶۳ مملو از زندانیان سیاسی تبعیدی بود که از زندانهای سراسر ایران به زندان قزل‌حصار تبعید شده بودند.

رژیم جمهوری اسلامی همواره و بنابر اقتضای زمان و جو سیاسی و مبارزاتی جامعه‌ی ایران به شیوه‌ها و ابزارهای گوناگونی برای اعمال قهر و خشونت، شکنجه، کشتار و ایجاد رعب و وحشت در جامعه بکار گرفته است که توصیف همه‌ی آن از حوصله‌ی این نوشته خارج است.

نباید فراموش کرد که سیاست اعمال قهر، خشونت، قساوت، سرکوب، کشتار و شکنجه‌ی زندانیان سیاسی در نظام جمهوری اسلامی یک طرح سراسریست اما در شیوه‌های مختلف.

خاوران - ممکن است برنامه‌ی یک روز قیامت را از صبح تا شب توضیح دهید؟

فروغ - قیامت «یا تابوت» باجه‌های کوچک مکعب مستطیلی بطول ۲ متر، عرض ۷۵ سانتی‌متر و بلندی ۹۰ سانتی‌متر بودند. در این تابوتها ما شبانه‌روز با چشم‌بند و چادر بودیم. روزانه ۱۷ تا ۱۸ ساعت بصورت چهارزانو نشسته و بدون هیچ‌گونه تکیه‌گاهی. در این تابوتها حق حرف زدن با صدای بلند نبود. اگر کسی کاری داشت می‌بایست دستش را بلند می‌کرد. بنابراین پاسدار شیفت وی را می‌دید و زندانی نشسته در قیامت یا تابوت در گلو می‌بایست حرفش را می‌زد. صبح حدود ساعت ۵ با صدای قرآن که از رادیو پخش

اجرا درآمد.

دنیا بود که در آن مقطع می‌توانست بکار گیرد.

حاج داود رحمانی به عنوان سرپرست و مجری شکنجه‌ی جسمی، روحی و روانی زندانیان خود بطور آشکارا از بلندگوهای مداربسته‌ی زندان می‌گفت «که اینجا قیامت شماست، یا باید توبه کنید، یا همینجا آنقدر می‌نشینید تا علف زیر باسنتان سبز شود»، یا می‌گفت «اینجا راه در رو ندارید، یا توبه می‌کنید و یا اینجا می‌مانید و بعدش سینه‌ی دیوار». ناگفته نماند که قیامت یا «تابوتها» اسمهای در خور آن شریط نیز بودند اندازه‌ی درون باجه‌ها دقیقاً اندازه‌ی بود که فقط جای نشستن و دراز کشیدن داشت، همانند تابوتی که سرش باز است و زندانی «شورشی» در طول روز باید می‌نشست و شبها می‌توانست همانجا دراز بکشد. قیامت همانند تابوتی سرباز بود که فرد درون آن انسانی زنده و «شورشی» بود که بطور مداوم در طول شبانه‌روز می‌بایست زیر نظر پاسداران شیفت بود تا اگر خلافی از او سر زد گزارش آن بدست حاجی داود برسد و در آنصورت «زندانی متخلف» زیر باران مشت و لگد روزانه حاجی قرار می‌گرفت.

خاوران - آیا قیامت در مورد زندانیان سیاسی زن اعمال شد و یا شامل مردان هم می‌شد؟

فروغ - بله تعداد زیادی از زندانیان سیاسی مرد واحد یک نیز به قیامت منتقل شدند، اما از جزئیات آن خبر ندارم

خاوران - برنامه‌ریزان قیامت چه اهدافی را دنبال می‌کردند؟ آیا به آن اهداف رسیدند؟

فروغ - سرکوب و درهم شکستن روحیه‌ی اعتراضی و مبارزاتی زندانیان سیاسی، بویژه زندانیان سر موضع و معترض درون زندان هدف اصلی برنامه‌ریزان قیامت بود.

تخلیه‌ی اطلاعاتی کردن زندانیان سیاسی (اطلاعات خارج و درون زندان)، شناسائی افراد تشکیلاتی زندان، دامن زدن به جو رعب و وحشت و بی‌اعتمادی در میان آنها و بالاخره، جایگزینی سیاست انزواطلبی و تقویت مصلحت فردی در زندانیان سیاسی را می‌شود به عنوان اهداف دیگر برنامه‌ریزان قیامت نام برد.

اینکه آیا آنها به اهداف خود رسیدند، میتوانم بگویم که برنامه‌ریزان قیامت در آن مقطع و تحت فشاری کاملاً غیرانسانی و طاقت‌فرسا توانستند تا حدود زیادی به

اگرچه بعدها و دقیقاً ۱۰ ماه پس از شکل‌گیری قیامت و در مقطعی که بیشتر زندانیان نشسته در قیامت در نتیجه‌ی آن شرایط غیر انسانی و غیر قابل تحمل حاضر به انجام مصاحبه شدند، در مقطعی که اخبار وجود چنین شرایطی به بیرون زندان درز کرده بود و بقراری از «رادیوهای بیگانه» خبر وجود و شرایط قیامت پخش شده بود، و در شرایطی که سردمداران سازمان اطلاعات جمهوری اسلامی نتیجه‌ی عمل خود را از شرایط «قیامت» گرفته بودند، دیگر تاریخ مصرف «قیامت» بسرآمد و وقت آن بود که عوامل تصمیم گیرنده گرد هم‌آیند و تصمیمی دیگر اتخاذ کنند. بنابراین در یک خیمه شب بازی سیاسی و زمانیکه فقط تعداد اندکی هنوز در قیامت مقاومت می‌کردند، دار و دسته‌ی اوباش جزبالله، حجت‌الاسلام مقتدائی، آیت‌الله اردبیلی و دار دسته‌ی قداره‌بندشان به زندان قزل حصار سرازیر شدند و در یک فریبکاری مضحک و چندش‌آور و در کمال وقاحت و بیشرمی چشم در چشم زندانیان سیاسی دوخته و گفتند که «مرکز از وجود چنین شرایطی (شرایط قیامت) خبر نداشته و حاج داود رحمانی بیخ گوش مرکز، خود سرانه تصمیم به برپائی چنین شرایطی گرفته است. بنابراین ما او را محکوم می‌کنیم و از شما می‌خواهیم هرگونه شکایتی از حاج داود دارید با ما در میان بگذارید».

خلاصه اینکه در این خیمه شب بازی سیاسی حاج داود رحمانی از ریاست زندان قزل حصار برکنار و در خفا با گرفتن تشویق‌نامه از سازمان اطلاعات و جاسوسی جمهوری اسلامی به شغل بازجویی زندانیان سیاسی در زندان اوین منصوب گردید.

خاوران - چرا اسم آن را قیامت گذاشتند؟

فروغ - تابوت، قیامت، قرنطینه و جعبه‌ها نامهای دیگری است که حاج داود رحمانی برای این نوع شکنجه انتخاب کرده بود.

حاج داود رحمانی شرایط و روشهای مختلفی را برای سرکوب و درهم شکستن روحیه‌ی مبارزاتی و اعتراضی زندانیان سیاسی بکار می‌گرفت، شکنجه‌ی جسمی، روحی و روانی، مسخره کردن و غیره. قیامت می‌شود گفت آخرین روش و تجربیات گرفته شده‌ی سازمان جاسوسی جمهوری اسلامی از دیگر سازمانهای جاسوسی

قیامت

«قیامت» یکی از لک‌های ننگی است که در کارنامه‌ی سیاه جمهوری اسلامی ایران برای همیشه خواهد ماند.

آنچه در زیر می‌خوانید گفتگوی خاوران است با «فروغ»، یکی از زنان مبارزی که شش ماه از عمرش در قیامت گذشته است.

اما برای این اطمینان دارم که از اواسط سال ۶۲ تا اوائل تابستان سال ۶۳ (حدود یکسال) شرایط قیامت وجود داشت.

در حقیقت زمانی‌که مرا به «قیامت» انتقال دادند، ۱۹ دی‌ماه ۶۲ بود که پیشتر یعنی حدود سه ماه قبل از آن تعدادی از بچه‌های سر موضع بند هشت را در یک حمله‌ی ناگهانی بدرون بندشان به قیامت منتقل کرده بودند.

بند هشت واحد ۳ قزل‌حصار کرج بند زنان و بند معروف به سر موضعی‌ها بود که آنها در اتاق دربسته بودند. بند هفت نیز در مجاور بند هشت بود. حدود دو ماه قبل از اینکه مرا به قرنطینه (قیامت) منتقل کنند، نیمه شب، با صدای دلخراش جیغ و فریاد دسته‌جمعی زندانیان زن بند هشت از خواب پریدیم. بعدا باخبر شدیم که گروه ضربت حاج داود رحمانی با فرغونهای پر از چوب و آهنم بطور ناگهانی بدرون بند هشت حمله‌ور می‌شوند و بعد از ضرب و شتم زندانیان، آنها را به زیر هشت و سپس به قیامت منتقل می‌کنند.

من در تاریخ ۱۶ تیرماه ۶۳ از قیامت به زندان محل زادگاهم انتقال داده شدم. دو روز بعد یعنی در تاریخ ۱۸ تیرماه ۶۳ تاریخ مصرف قیامت بسر آمد و در شرایطی که فقط حدود سی زندانی سیاسی هنوز در قیامت مقاومت می‌کردند، شرایط قیامت برچیده شد.

خاوران - چه کس یا کسانی قیامت را طرح ریزی و اجرا کردند؟

فروغ قیامت به عنوان یک شگرد و الگوی جدید از شکنجه‌ی جسمی روحی و روانی زندانی سیاسی، مشخصا زیر نظر و سازماندهی عوامل سازمان اطلاعات و جاسوسی جمهوری اسلامی طراحی شد و عملا بوسیله‌ی حاج داود رحمانی رئیس زندان قزل‌حصار کرج بمرحله‌ی

خاوران - قیامت چرا و چگونه تشکیل شد؟

فروغ - قیامت نوعی خاص و شیوه‌ای کاملا جدید از شکنجه‌ی جسمی، روحی و روانی بود که در سالهای ۶۲-۶۳ در زندان قزل‌حصار کرج، زیر نظر و با دخالت مستقیم حاج داود رحمانی رئیس زندان مذکور بمرحله‌ی اجراء گذاشته شد.

فلسفه بوجود آمدن قیامت یعنی فلسفه‌ی سرکوب و در هم شکستن جو و روحیه اعتراضی زندانیان سیاسی، بویژه زندانیان سر موضع و معترض زندان. فلسفه بوجود آمدن قیامت یعنی فلسفه‌ی سیاست تخلیه‌ی اطلاعاتی کردن و تسویه حساب بازندان سر موضع و معترض زندان، یعنی در هم شکستن روحیه‌ی اعتراضی‌شان، و در نهایت بزانو در آوردن زندانی، تحت شرایطی بغایت غیر انسانی و غیر قابل تحمل بنام قیامت.

فلسفه بوجود آمدن قیامت یعنی وادار کردن زندانیان نشسته در قیامت به افراد مصاحبه‌کن، انزجارنامه‌نویس، نمازخوان، اطلاعات بده، و در نهایت برقراری جو رعب و وحشت، تفرقه و بی اعتمادی در میان زندانیان سیاسی.

خاوران - قیامت در کدام زندان، در چه ماه و سالی شروع شد و چه مدت طول کشید؟

فروغ - قیامت در زندان قزل‌حصار کرج و مشخصا در زیر هشت واحد یک این زندان و زیر نظر حاج داود رحمانی رئیس زندان قزل‌حصار کرج به مرحله‌ی اجراء در آمد.

از نظر زمان مطمئن نیستم دقیقا در چه تاریخی «زندان‌های شورشی» به قرنطینه یا قیامت انتقال داده شدند.

همانطور که در چند مورد از جمله تجلیل از (لاجوردی) نشان داده ترس خود را از حرکت مردمی به هوادارانش فهماند.

برای تعقیب پروندهی قطور جنایات رژیم هنوز دیر نشده آرزو کنیم که شاکیان خصوصی نیز چه به صورت انفرادی و چه جمعی به حرکت درآیند. این وسیله‌ایست از وسایل بسیار که نباید هیچ کدام را جزئی تلقی کرد و در جای خود نادیده گرفت. رهائی از انواع ستمها و نیل به آزادی و برابری به پیمودن کلیهی این راهها نیازمند است.

نیمه‌ی سپتامبر ۱۹۹۹

۱- از جمله رجوع شود به کتاب «قتل کسروی» اثر تحقیقی ناصر پاکدامن، انتشارات افسانه (سوئد)، ۱۹۹۹

۲- مقاله‌ی «مادران میدان مایو» ترجمه‌ی منیره برادران (م. رها) آرش (پاریس شماره ۷۶) و مقاله‌ی «ناپدید کردن، روش جدیدی در سرکوب» از محمد رضا همایون نشریه‌ی دیدار (آلمان شماره ۳۳)

پیگیری پرونده‌ها ادامه دهند و چه بسا بهتر باشد که انجمن خانواده‌های قربانیان رژیم در اشکال مختلف و متناسب با شرایط و به نحو کارآمد به وجود آید. نمونه‌ای از این امر کاریست که مادران و خانواده‌های قربانیان شکنجه و کشتار در آرژانتین انجام داده‌اند. آن‌ها میدان مایو را در شهر بوئنس‌آیرس به سنگری برای مبارزه‌ی خود بدل کرده‌اند. روزهای پنجشنبه هر هفته ساعت پانزده و سی دقیقه زنانی که سریندی سفید به سردارند و عکس‌های فرزندان خود را به سینه نصب کرده‌اند دور این میدان راهپیمائی می‌کنند. اینان مادران ناپدیدشدگانی هستند که به دست نظامیانی که از سال ۱۹۷۶ تا ۱۹۸۳ بر کشور حکومت راندند به قتل رسیدند» (۲). همین کار را خانواده‌های شهدا و زندانیان فلسطینی انجام داده و می‌دهند و در بسیاری موارد توانسته‌اند بر افکار عمومی چه در سرزمین خودی و چه در بین مردم اسرائیل تأثیر بگذارند. از فشار بر زندانیان بکاهند، کسانی را از مرگ نجات دهند و حتی وسائل آزادی آنها را فراهم کنند.

اکنون که رژیم در نتیجه‌ی فشار تودهای ناگزیر شده برای نجات سران خویش که آمران و فتوی دهندگان قتلها هستند، اعتراف کند که عواملش در قتل‌های زنجیره‌ای دست داشته‌اند و پیامدهای رسوائی مانند داستان «سعید امامی» به بار آورده که از رسوائی پرتاب مینی‌بوس حامل نویسنده‌گان در دره و از ربودن فرج سرکوهی هم فراتر است، حالا که رژیم در کلیت خویش در موضع تدافعی قرار گرفته و می‌کوشد با ادامه‌ی داستانه‌های دروغ و تهاجم و سرکوب و بستن صدای مخالفان (هرچند خودی باشند) انظار را از توجه به آمران قتلها منحرف کند، نباید گذاشت که دوباره به سوراخ خزد، رژیم می‌کوشد جنایاتش را کم اهمیت جلوه دهد: روح‌الله حسینیان رئیس مرکز اسناد انقلاب اسلامی گفته‌است: «برای چند مرتبه و ناصبی .. که اینقدر سر و صدا لازم نیست» حمید ترقی، نماینده‌ی مشهد در مجلس نیز گفته‌است: «پرونده‌ی قتل‌های سیاسی موضوع مهمی نیست، برخی مطبوعات می‌خواهند آن را زنده نگاهدارند». اگر به عکس‌العمل رفسنجانی و خامنه‌ای هم پس از قتل فروهرها و مختاری و پوینده توجه کنیم می‌بینیم که چقدر کوشیده‌اند آنها را کم اهمیت نشان دهند و بگویند چرا این‌ها؟ این‌ها که کسی نداشتند!

جنبش دانشجویی، به درستی، سر مار را نشانه گرفت، رفسنجانی چه در توجیه قتل‌های زنجیره‌ای و توصیه «پائین کشیدن فتیله‌ها» و چه در توافق مسئولان رژیم برای حل مسئله‌ی کوی دانشگاه و شورش دانشجویان نقش محوری همیشگی و «پدرخواندگی» اش را در اداره «مافیای» رژیم ایفا کرد، خاتمی هم به کسانی که از او انتظار دارند به وعده‌های انتخاباتی‌اش وفادار باشد،

پرونده‌ی جنایات جمهوری اسلامی

نشود و اگر بشود حتی اندکی از حقوق پایمال شده هزاران قربانی شیلیائی به دست نیاید که نخواهد آمد. با وجود این، افشای جنایات پینوشه می‌تواند روحیه تازهای در مبارزه دموکراتیک مردم بدمد و بیش از پیش آشکار گردد که این بورژوازی شیلی و امپریالیسم آمریکا بودند که در پشت سر پینوشه ابتکار عمل را در کودتای شیلی به دست داشتند و به بهای سالیان دراز اعمال دیکتاتوری نظامی و خون‌های بسیار و مفقودان و آوارگان بی‌شمار توانستند منافع طبقاتی و استثمارگرانه‌ی خود را تأمین کنند.

نمونه‌ی دیگر محاکمه‌ی «باربی» جنایتکار نازی معروف به «قصاب لیون» است که چند سال پیش در فرانسه برگزار شد. در اینجا نیز شاکیان خصوصی نقش مهمی ایفا کردند.

مثال دیگر، پرونده‌ی قتل یک پرستار فرانسوی به نام مادلن لاگادک است که، ده سال پیش، زمانی که در السوا در همراه با انقلابیون آن کشور فعالیت می‌کرده، به دست نظامیان دست راستی کشته شده است. لوموند ۱۷ سپتامبر ۹۹ یک صفحه‌ی خود را به این پرونده و مسیری که خانواده مقتول در پیگیری آن پیموده اختصاص داده و می‌نویسد پس از ۱۰ سال دادگستری فرانسه خواستار محاکمه‌ی قاتل شده است.

وقتی پس از ۵۰ سال از قتل کسروی (۱) مورخ و اصلاح‌طلب دلیر، آرزو می‌کنیم که روزی پرونده‌ی آن جنایت باز شود و عاملان و آمران قتل که امروز نه تنها زنده بلکه در قدرت‌اند در دادگاهی صالح به محاکمه کشیده شوند و ایدئولوژی و انگیزه‌های ارتجاعی آنان افشاء و طرد شود، می‌بینیم که چقدر بجاست علاوه بر پرونده‌ی ترورهایی که رژیم در خارج مرتکب شده و با پرونده قتل‌های سیاسی معروف به زنجیره‌ی در داخل کشور، برای قتل‌های بی‌شماری نیز که حاکمان کنونی از زمان سینما رکس و کشتارهای زمان قیام و کردستان گرفته تا اعدام‌های سالهای ۱۳۶۰ و ۱۳۶۷، و غیره به راه انداخته‌اند پرونده‌ها تشکیل شود، شاکیان خصوصی با شکیبائی و مهری که شایسته‌ی عزیزانشان است به

بسیج کینه‌توزانه‌ی اوباش علیه آنان) تا برسد به قتل‌های زنجیره‌ای که امسال بیش از پیش برملا شده باید از طرق مختلف مورد پیگرد قرار گیرد و از فراموشی آنها جلوگیری شود. رژیم همواره کوشیده است هر پرونده‌ی جنایت را با ارتکاب جنایتی تازه به فراموشی بسپارد، همانطور که اسرائیل همواره کوشیده است با غصب سرزمین‌های تازه، پرونده‌ی غصب و تجاوزهای پیشین را به فراموشی بسپارد و با تحمیل توافقاتی جدید، قطعنامه‌های ملل متحد و توافقاتی پیشین خود را با فلسطینی‌ها بی اثر کند. ضرورت پیگیری پرونده‌ی قتل‌ها و خسته نشدن از طرح هرچه مؤثرتر آنها در هر جا که امکان پذیر باشد از اینجا ناشی می‌شود. بدیهی است لازمه‌ی این اقدام بسیار حیاتی، اطلاعات و اسناد مربوط به قربانیان جنایات رژیم و تدوین و تصحیح دقیق و انتشار و استفاده از آنها برای آگاهی مردم (به ویژه نسل جوان که غالباً از آنچه این رژیم طی ۲۰ سال گذشته مرتکب شده آگاهی کافی ندارد) و مراجع قضائی داخلی و خارجی است.

اما آنچه در اینجا مورد بحث و تأکید ماست اهمیت شاکی خصوصی در تعقیب پرونده‌هاست. توجه به این امر البته چیز تازه‌ای نیست و هستند برخی از خانواده‌های داغدار ایرانی که پرونده‌ی قتل عزیزان خود را در دادگاه‌های داخل و خارج دنبال کرده و می‌کنند. باید این حرکت دادخواهانه را گسترش داد و به اشکال مختلف تقویت کرد. باز نگه داشتن این پرونده‌ها این امکان را فراهم می‌آورد که در برخی موقعیت‌های مناسب که همیشه نمی‌توان زمان آن را پیش بینی کرد پرونده‌های مزبور بتواند به جریان افتد. در ماه‌های اخیر یک قاضی اسپانیائی توانست، در پرتو برخی شرایط مناسب بین‌المللی، پینوشه را به دادگاه فراخوانده با حمایت دولت اسپانیا استرداد وی را از دولت انگلیس درخواست کند. دستگاه قضائی انگلیس سرانجام با تحویل پینوشه به دادگاه اسپانیا موافقت کرده ولی تا استرداد و محاکمه‌ی او راهی دراز در پیش است. هر چند ممکن است هرگز این قضیه عملی

سرتاسر دشت خاوران سنگی نیست
کز خون دل و دیده بر آن رنگی نیست

خاوران

در این شماره :

۲ ... اهمیت شاکی خصوصی

۵ ... قیامت

۱۰ ... قهرمانان بی‌مدال و نشان ...

۱۲ ... از اوین تا پاسیلا

۱۴ ... جستجو در خاوران

۱۶ ... دهان چند روزنامه نگار ...

۱۷ ... تراز نامه

شماره‌ی ۶ بهار ۷۹

به کوشش : خسرو خرم‌دین

مدیر اجرائی : بابک یزدی

امور فنی و صفحه آرائی : فرید آری

ناشر: سازمان دفاع از زندانیان سیاسی

سخنی با یاران سازمان دفاع از زندانیان سیاسی ایران

دوران بربریت انسان می‌دانیم و درباره‌ی هرکس که اعمال شود محکوم می‌کنیم. اینک پیش از آنکه به این یادداشت پایان دهیم تأکید چند نکته را ضروری می‌دانیم.

* ما خود را مرکز عالم نمی‌دانیم. به همین خاطر گوشمان برای شنیدن انتقاد باز است و هر جا متوجه اشتباهمان بشویم در تصحیح آن می‌کوشیم.

* ما خود را نماینده‌ی زندانیان سیاسی ایران نمی‌دانیم اما نسبت به توان و امکاناتمان می‌کوشیم رنجی که بر آنها رفته و یا هم اکنون می‌رود منعکس کنیم.

* ما برای دل خودمان و بر اساس باورمان تا زمانیکه ضرورت آن را احساس کنیم با اتکا به منشورمان فعالیتان را ادامه می‌دهیم.

وقتی تازه فعالیتان را شروع کرده بودیم و برای جلب همکاری به این و آن مراجعه می‌کردیم. بعضی افراد که ما را نمی‌شناختند می‌پرسیدند: به کدام جریان سیاسی وابسته‌اید؟ این دوستان وقتی با این پاسخ روبرو می‌شدند که: هیچک، تعجب می‌کردند شاید هم آنها حق داشتند بپرسند، چرا که تعداد نهادهایی که مستقل پا گرفتند و مستقل ماندند زیاد نیست. در هر حال ما کارمان را شروع کردیم و وفادار به منشورمان. به فعالیت خود ادامه دادیم و بعضی از دوستان همچنان مترصد بودند تا وابستگی سازمان دفاع از زندانیان سیاسی را به یکی از جریانهای سیاسی ببینند. این بود که هرگاه ما با یکی از جریانهای سیاسی در مورد موضوعی مشخص همکاری می‌کردیم برای مدتی شایعات قوت می‌گرفت که سازمان دفاع از زندانیان سیاسی به فلان جریان نزدیک و یا وابسته شده است.

ما همکاری مقطعی با هر جریان و نهادی را که اهداف، برنامه و عملکردش با منشورمان تناقض نداشته باشد درست می‌دانیم و هرگاه که ضرورت ایجاب کند آن را در دستور کار خود قرار می‌دهیم.

به باور ما رمز موفقیت یک نهاد دموکراتیک در وابستگی آن به احزاب و گروههای سیاسی نیست، بلکه در کارایی، نوجویی و گسترش مستقل آن در جامعه است. کسانی که هنوز فکر می‌کنند یک نهاد دموکراتیک باید به طریقی زیر مجموعه‌ی یک سازمان سیاسی باشد، از اندیشه‌های کهنه و غیر دموکراتیک رها نشده‌اند. وانگهی بافت درونی سازمان دفاع از زندانیان سیاسی به گونه‌ای است که نمی‌تواند زیر مجموعه‌ی یک حزب و یا سازمان سیاسی باشد.

اینکه ما اصرار داریم که مستقل باشیم و راهی را که فکر می‌کنیم درست است بدون دیکته‌ی این و آن ادامه دهیم یکی هم به خاطر این است که ما در زمینه‌ی کار دموکراتیک به درکهای شفاف‌تری رسیده‌ایم. که درک آن برای بعضی از دوستان چندان ساده نیست. ما از یک حق عام دفاع می‌کنیم و نه از باورداران به یک ایدئولوژی مشخص. ما زندانیان سیاسی را به انقلابی و غیر انقلابی تقسیم نمی‌کنیم و از همین زاویه‌ی نگاه به شکنجه‌ی انقلابی و غیر انقلابی، به اعدام انقلابی و غیر انقلابی باور نداریم. شکنجه و اعدام را مردم‌ریک

عیدی نعمتی

دیوار

چقدر سوراخ
روی این دیوار است
و گوش بر دیوار که می‌گذارم
صدای رودخانه می‌آید
صدای بال بال زدن پرنندگان
صدای انسان می‌آید
فریادهایی که تکه تکه شده .
چقدر نام
روی این دیوار است
و چقدر مثل هم گر گرفته‌اند نامها
چقدر چهره
روی این دیوار است
چقدر سوراخ
روی این دیوار است

ج خاوران

خاوران تنها گورستان دسته جمعی ایران نیست ؛ شناخته ترین آنها است

شماره ۶ بهار ۱۳۷۹

فصلنامه ی اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی سازمان دفاع از زندانیان سیاسی ایران

با آثاری از :

* د - البرز

* فروغ پایدار

*سهیلا جیگاره‌ای

* تراب حوقشناس

* بهروز سیمائی

* ناهید کشاورز

* مانا کشفی

* عیدی نعمتی

تصویری از درخت یادمان که به یاد هزاران یار اعدامی، در پارک سانی بروک تورنتو کاشته شده است.